

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

اندازه‌گیری تأثیر عوامل مؤثر بر حق بیمه کل و تعیین ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کشور*

خسرو منطقی***

عباس باقر کلانتری***

در این مقاله اندازه عوامل مؤثر بر حق بیمه کل با استفاده از تکنیک اقتصادسنجی برآورد شده و سپس با آرایه فروض خاص، چهارگزینه ظرفیت بالقوه حق بیمه برای بیمه کل، بیمه انومیل، بیمه شخص ثالث و بیمه زندگی بیش‌بینی گردید. نتایج نشان می‌دهد که خسارت بیمه‌ای کل، مهم‌ترین عامل تأثیرگذار در تعیین حق بیمه کل است. همچنین در این مورد، فعالیت‌های بخش خصوصی نسبت به بخش دولتی تأثیر بیشتری بر حق بیمه کل دارد.

*** مقاله حاضر برگرفته از طرح تحقیقاتی. تحت همین عنوان بوده که توسط آقایان دکتر خسرو منطقی و عباس باقر کلانتری در پژوهشکده امور اقتصادی انجام یافته است.

*** دکتر خسرو منطقی؛ عضو هیأت علمی دانشکده امور اقتصادی.

*** عباس باقر کلانتری؛ مشاور معاون وزیر - وزارت امور اقتصادی و دارایی.

پرواضح است که خدمات بیمه‌ای، عامل اطمینان، و ثبات فعالیت‌های بشری است و در کاهش شدت و اندازه خطر مؤثر می‌باشد. بیمه از آن جهات، حائز اهمیت است که نه تنها هم عامل پیشگیری، بلکه عامل درمان خطرات بشر نیز می‌باشد. به همین علت، این صنعت پا به پای رشد و توسعه اقتصادی جوامع، گسترش یافته و به تدریج، خود به صنعتی پیچیده تبدیل شده است. بنابراین، امروزه نقش بیمه در زمینه سرمایه‌گذاری و ایجاد امنیت اقتصادی محرز است. با این حال هنوز در کشور ما نقش اصلی بیمه آشکار نشده است، به طوری که در حال حاضر، سهم ایران در صنعت بیمه جهان، حدود ۰/۰۷ درصد است و با حق بیمه سرانه‌ای، در حدود ۲۶ دلار نسبت به میانگین حق بیمه سرانه در جهان، که ۲۸۷ دلار است، بسیار ناچیز می‌نماید. همچنین نسبت حق بیمه کل، به تولید ناخالص داخلی کشور، حدود ۰/۸ درصد است، در حالی که این نسبت در کشورهای توسعه‌یافته، حدود ۱۰ درصد می‌رسد.

موضوع تحقیق حاضر، برآورد ظرفیت بالقوه بیمه‌ای به صورت کل و به تفکیک برخی اجزاء (رشته‌های) بیمه؛ شامل بیمه‌های اتومبیل (بدنه)، زندگی (عمر) و شخص ثالث است. منظور از ظرفیت بالقوه بیمه‌ای، حداکثر میزان قابل حصول حق بیمه در شرایط اشتغال کامل نیروی انسانی در اقتصاد است. این ظرفیت، مفهومی برنامه‌ریزی شده و دارای نگاهی به آینده^(۱) است. در عین حال نامشخص بوده و با ملحوظ داشتن فروض و اعمال سیاست‌های خاص، اندازه‌های متفاوتی را به دست خواهد داد. از این منظر، ظرفیت بالقوه، مفهومی بلندمدت دارد که تنها در صورت تحقق؛ به ظرفیتی بالفعل منجر خواهد گردید.

بدین ترتیب، ظرفیت بالقوه بیمه‌ای، باتوجه به نگرش و سیاست‌های متفاوت، کمیته‌های مختلفی را شامل می‌شود. در اینجا سعی می‌شود تا مهم‌ترین عوامل مؤثر بر حق بیمه کل، از طریق برآورد تابع موردنظر و به کمک روش حداقل مربعات معمولی

شناسایی، و اندازه تأثیر آنان مشخص شود. با توجه به اینکه در مورد ظرفیت بالقوه بیمه، تاکنون تحقیق تحلیلی مناسبی صورت نگرفته است، با استفاده از مدلی که مورد نظر است، به آن می‌پردازیم. با استفاده از نتایج برآورد مدل و اعمال سیاست‌گذاری‌های مختلف است که می‌توان به ظرفیت‌های بالقوه بیمه‌ای کل مختلفی رسید و براساس آن نیز، ظرفیت‌های بالقوه بیمه‌ای در رشته‌های اتومبیل، شخص ثالث و زندگی را برآورد کرد.

دوره مورد بررسی سال‌های ۱۳۳۸-۷۸ را در برمی‌گیرد و می‌توان براساس آن برای سال‌های ۸۵-۱۳۷۹ پیش‌بینی به عمل آورد.

۱- همبستگی متغیرهای اصلی

بررسی‌های به عمل آمده، حاکی از آن است که میزان حق بیمه کل رابطه‌ای مثبت و قوی با متغیرهای میزان خسارت بیمه‌ای کل، تولید ملی و سطح عمومی قیمت‌ها دارد. جدول (۱) ضریب همبستگی متغیرهای مورد نظر را، با حق بیمه کل در دوره ۱۳۳۸-۷۸ نشان می‌دهد.

جدول ۱- همبستگی خسارت بیمه‌ای کل و تولید ناخالص داخلی و

شاخص قیمت‌ها با حق بیمه کل (۱۳۳۸-۷۸)

ردیف	متغیرها	ضریب همبستگی
۱	حق بیمه کل با میزان خسارت بیمه‌ای کل	۰/۹۹۶۸۳۸۶
۲	حق بیمه کل با تولید ناخالص داخلی	۰/۹۸۴۸۴۸۸
۳	حق بیمه کل با شاخص خرده‌فروشی قیمت	۰/۹۷۵۴۱۳۷

این امر نشان‌دهنده‌ی آن است که حق بیمه‌ی کل، و خسارت بیمه‌ای کل در تمام سال‌های مورد نظر، بیش از ۹۹ درصد با یکدیگر همراهی دارند. همچنین همبستگی حق

بیمه‌ی کل و تولید ناخالص داخلی نیز، در دوره موردنظر، بیش از ۹۸ درصد است. چنانچه متغیرهای مورد اشاره، به صورت سرانه جمعیتی و تعدیل شده قیمتی نیز با یکدیگر مقایسه شوند، باز هم این همراهی در سطح بسیار بالایی تأیید می‌گردد. جدول (۲) مؤید این موضوع است.

جدول ۲- همبستگی خسارت بیمه‌ای کل سرانه و تولید ناخالص داخلی سرانه با حق بیمه‌ی کل سرانه به قیمت ثابت ۱۳۶۱ (۱۳۳۸-۷۸)

ردیف	متغیرها	ضریب همبستگی
۱	حق بیمه کل سرانه با خسارت بیمه‌ای کل سرانه	۰/۹۴۰۱۷۸۶
۲	حق بیمه کل سرانه با تولید ناخالص داخلی سرانه	۰/۹۰۹۵۰۷۸

همچنین، چنانچه میزان همبستگی حق بیمه کل، با تولید ناخالص داخلی به تفکیک بخش‌های دولتی و خصوصی (غیردولتی)، به صورت سرانه جمعیتی بررسی شود، مشاهده خواهد شد، که باز هم این همراهی به صورت معنی‌دار و مثبت وجود دارد. جدول (۳) این رابطه را نشان می‌دهد. لازم به توضیح است که مجموع مخارج مصرفی و سرمایه‌گذاری دولتی، به عنوان سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی، در نظر گرفته شده است. تفکیک تولید ناخالص داخلی؛ به دو بخش دولتی و خصوصی؛ به منظور تعیین نقش هزینه‌ای دولت، در نظام بیمه‌ای کشور است.

جدول ۳- همبستگی حق بیمه‌ای کل سرانه، با تولید ناخالص داخلی سرانه به قیمت ثابت ۱۳۶۱ به تفکیک بخش‌های دولتی و خصوصی (۱۳۳۸-۷۸)

ردیف	متغیرها	ضریب همبستگی
۱	حق بیمه کل سرانه با سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه	۰/۸۴۹۳۷۴۴
۲	حق بیمه کل سرانه با سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه	۰/۸۵۷۹۹۳۰

۲-ارایه مدل

باتوجه به موارد اشاره شده در بالا، فرم ضمنی در نظر گرفته به شرح زیر ارایه می‌گردد.

$$Y = f(x_1, x_2, x_3, \overline{etc}) \quad (1)$$

Y: حق بیمه کل سرانه به قیمت ثابت

x_1 = میزان خسارت بیمه‌ای سرانه به قیمت ثابت

x_2 = مجموع مخارج مصرفی و سرمایه‌گذاری بخش دولتی سرانه به قیمت ثابت

x_3 = تفاوت تولید ناخالص داخلی و مخارج مصرفی، و سرمایه‌گذاری بخش

دولتی به صورت سرانه، به قیمت ثابت.

رابطه (۱) فرم اولیه مدل موردنظر است. در این مدل، سعی شده‌است تا مهم‌ترین عواملی که بر حق بیمه کل نظام بیمه‌ای مؤثر هستند، در نظر گرفته شود. در این مورد، اولین متغیر، خسارت بیمه‌ای کل است. به طور کلی، بر اساس مشاهدات، معلوم می‌شود که بین حق بیمه کل و خسارت بیمه‌ای کل، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد. باتوجه به اینکه خسارت بیمه‌ای کل پرداخت شده، می‌باید از محل درآمدهای حق بیمه‌ای تأمین شود، لذا انتظار می‌رود که با افزایش میزان خسارت بیمه‌ای کل، حق بیمه‌ای کل نیز، افزایش یابد. دومین مورد، تولیدات ملی است. یعنی تولید ملی نیز، از مهم‌ترین متغیرهای مؤثر بر میزان حق بیمه کل می‌باشد. علت آن است که با گسترش فعالیت‌های تولیدی، زمینه‌ی تحت پوشش بیمه قرار گرفتن فعالیت‌ها، بیشتر خواهد شد و صنعت بیمه نیز، گسترش خواهد یافت. بنابراین باید انتظار داشت که، بین تولید ملی و حق بیمه کل، رابطه‌ای مثبت برقرار باشد. اما تفکیک تولید ملی، به دو بخش دولتی و خصوصی، به این سبب است، که دولت در نظام بیمه‌ای کشور باتوجه به سابقه تاریخی‌اش؛ که حدود هشت دهه است، نقش حایز اهمیتی را داراست و با توجه به اینکه کاهش تصدی‌گری دولت می‌تواند، در مجموعه سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، مدنظر قرار گیرد، می‌توان با استفاده از نتایج حاصل از برآورد مدل، درخصوص اندازه دولتی

بودن نظام بیمه‌ای نیز تعیین سیاست نمود. بالاخره باید توجه داشت که هرچند مدل مورد بررسی، به صورت حقیقی و سرانه جمعیتی در نظر گرفته شده‌است، ولی به این مفهوم نیست که سطح عمومی قیمت‌ها (و تورم) و جمعیت کشور در میزان حق بیمه کل بی‌تأثیر است، بلکه از آن جهت صریحاً در مدل گنجانده نشده‌اند، زیرا در غیر این صورت، مدل مورد نظر از لحاظ مشخصه‌های فنی برآورد به روش اقتصادسنجی، منجر به بروز مشکلاتی خواهد شد که امکان نتیجه‌گیری صحیح و مناسب را دچار اشکال خواهد نمود. به همین لحاظ، به هنگام سناریوسازی مدل، برای رشد جمعیت و سطح عمومی قیمت‌ها نیز؛ فرض‌هایی قایل خواهیم شد.

باتوجه به مطالب فوق، فرم نهایی مورد برآورد، به روش حداقل مربعات معمولی به صورت سری زمانی، برای دوره ۱۳۳۸-۷۸، مطابق زیر می‌باشد:

$$\ln Y_t = \alpha + \alpha_1 D_t + \beta_1 \ln x_{1t} + \beta_2 \ln x_{2t} + \beta_3 D_t \ln x_{2t} + \beta_4 \ln x_{3t} + \varepsilon_t \quad (2)$$

در رابطه فوق، $\ln(\dots)$ معرف لگاریتم متغیر مورد نظر، در مبنای طبیعی است. Y همان متغیرهایی است که قبلاً توضیح داده شده‌است. D معرف متغیر مجازی دوران جنگ تحمیلی است؛ که برای سال‌های ۱۳۵۹-۶۷ کمیت، یک، و برای سایر سال‌ها صفر می‌باشد. α ضریب ثابت و $\alpha_1, \beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4$ ضرایب متغیرها می‌باشد. ε نیز جمله اختلال است و بالاخره، اندیس t نشان‌دهنده‌ی سال مورد نظر می‌باشد.

۳- داده‌های آماری

دوره مورد بررسی، مبتنی بر داده‌های آماری موجود؛ یعنی سال‌های ۱۳۳۸ لغایت ۱۳۷۸ است. این آمار با استفاده از مراکز تهیه داده‌های حساب‌های ملی ایران و نیز، داده‌های ثبتی بیمه مرکزی ایران، تهیه شده‌است. جدول (۴)، آمار اولیه (خام) متغیرهای مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۴- داده‌های اولیه (خام) مورد نیاز مدل

سال	حق بیمه‌ای کل به قیمت جاری (میلیون ریال)	خسارت بیمه‌ای کل به قیمت جاری (میلیون ریال)	تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت ۱۳۶۱ (میلیارد ریال)	مزبه‌های مصرفی دولتی به قیمت ثابت ۱۳۶۱ (میلیارد ریال)	مزبه‌های سرمایه‌گذاری دولتی به قیمت ثابت ۱۳۶۱ (میلیارد ریال)	شاخص‌های کالاها و خدمات مصرفی ۱۳۶۱=۱۰۰	جمعیت کشور (هزار نفر)
۱۳۳۸	۸۱۹/۱۰۰۰	۳۰۱/۱۰۰۰	۲۳۲۱/۶۰۰	۱۵۰/۱۰۰۰	۱۰۴/۶۰۰۰	۱۵۵/۱۷۰	۲۰۷۹۰۸۰
۱۳۳۹	۸۱۱/۸۰۰۰	۳۱۵/۷۰۰	۲۵۴۱/۸۰۰	۱۵۹/۵۰۰۰	۹۵/۹۰۰۰۰	۱۶۶/۰۷۷	۲۱۴۴۱/۶۰
۱۳۴۰	۸۹۳/۸۰۰	۳۸۳/۸۰۰	۲۷۸۳/۵۰۰	۱۰۸/۱۰۰	۱۵۵/۶۰۰	۱۶۹/۶۱۱۳	۲۲۱۱۱۸۰
۱۳۴۱	۸۳۷/۵۰۰	۵۱۶/۳۰۰	۲۸۵۱/۶۰۰	۱۵۸/۶۰۰	۱۰۱/۴۰۰۰	۱۶۶/۶۱۱۳	۲۲۸۰۴۸۰
۱۳۴۲	۸۱۵/۹۰۰	۲۳۶/۳۰۰	۳۰۳۲/۷۰۰	۱۷۱/۰۰۰	۱۳۴/۵۰۰	۱۷۳/۱۴۴۹	۲۳۵۱۸/۶۰
۱۳۴۳	۱۱۲۵/۹۰۰	۲۹۰/۰۰۰	۳۲۸۱/۹۰۰	۲۰۶/۷۰۰	۱۳۲/۵۰۰	۱۸۰۰۲۱۲۰	۲۴۲۵۴/۸۰
۱۳۴۴	۱۱۸۹/۹۰۰	۳۴۹/۲۰۰	۳۷۳۸/۳۰۰	۲۷۵/۰۰۰	۲۳۳/۸۰۰	۱۸۰۰۲۱۲۰	۲۵۰۰۱۳/۸۰
۱۳۴۵	۱۲۵۱/۰۰۰	۵۸۷/۵۰۰	۴۰۸۹/۶۰۰	۳۱۳/۵۰۰	۲۱۸/۴۰۰	۱۸۰۰۲۱۲۰	۲۵۷۸۸/۷۰
۱۳۴۶	۱۶۷۷/۶۰۰	۶۶۱/۰۰۰	۴۷۹۸/۹۰۰	۳۶۱/۸۰۰	۳۱۳/۷۰۰	۱۸۳/۷۵۶	۲۶۱۸۷/۱۰
۱۳۴۷	۲۳۵۷/۶۰۰	۷۸۹/۲۰۰	۵۱۰۴/۲۰۰	۴۲۷/۶۰۰	۴۰۲/۲۰۰	۱۸۷/۲۷۹۲	۲۷۲۰۵/۴۰
۱۳۴۸	۳۱۴۱/۰۰۰	۱۱۲۱/۷۰۰	۵۵۷۲/۹۰۰	۵۰۹/۲۰۰	۴۵۲/۸۰۰	۱۹۴/۴۱۶۳	۲۷۹۴۲/۶۳
۱۳۴۹	۳۷۷۱/۰۰۰	۱۶۴۱/۶۰۰	۶۳۳۳/۶۰۰	۵۹۰/۱۰۰	۴۵۲/۷۰۰	۱۹۴/۴۱۶۳	۲۸۶۹۷/۹۰
۱۳۵۰	۴۴۴۳/۰۰۰	۱۹۷۳/۳۰۰	۷۳۲۷/۵۰۰	۷۷۷/۰۰۰	۵۶۱/۶۰۰	۲۰۰/۹۴۷۰	۲۹۱۷۷/۸۰
۱۳۵۱	۵۵۴۳/۸۰۰	۲۴۵/۷۰۰	۸۵۹۷/۸۰۰	۹۷۵/۲۰۰	۶۱۶/۶۰۰	۲۱۹/۰۸۱۳	۳۰۰۲۷/۵۰
۱۳۵۲	۸۲۹۵/۸۰۰	۳۶۱/۸۰۰	۹۶۶۷/۵۰۰	۱۰۶۹/۷۰۰	۶۳۴/۱/۶۳	۲۱۴/۸۱۶۳	۳۱۰۰۹/۷۰
۱۳۵۳	۱۶۵۶/۵۰۰	۵۵۶/۰۰۰	۱۰۷۶۱/۳۰	۱۷۵/۶۰۰	۹۳۸/۳۰۰	۲۸۸/۳۸۵۵	۳۱۵۳۹/۸۰
۱۳۵۴	۱۸۵۰/۲۰۰	۷۷۵/۲۰۰	۱۱۲۵۶/۸۰	۲۱۴/۵۰۰	۱۲۴۹/۱۰۰	۳۱۰/۹۵۴۱	۳۲۸۰۵/۳۰
۱۳۵۵	۲۴۹۴/۴۰۰	۱۱۷۳/۲۰۰	۱۳۱۳۱/۴۰	۲۳۷/۹۰۰	۱۹۰/۴۰۰	۳۷۰/۴۲۴۰	۳۳۷۰۸/۷۰
۱۳۵۶	۲۶۳۱/۳۰۰	۱۲۳۱/۳۰۰	۱۴۵۵۱/۷۰۰	۳۳۰/۷۰۰	۱۷۸۰/۹۰۰	۴۵۰/۲۹۶۸	۳۵۰۰۶/۸۰
۱۳۵۷	۲۷۱۴/۰۵۰	۱۲۴۴/۲۰۰	۱۶۴۴۰/۹۰۰	۳۳۴/۶۰۰	۱۷۴۹/۹۰۰	۴۹۰/۱۶۶۱	۳۶۳۹۶/۳۰
۱۳۵۸	۲۱۵۳/۲۵۰	۹۷۰/۲۵۰	۱۰۸۴۱/۳۰	۲۱۷/۳۰۰	۹۱۷/۱۰۰	۵۵۱/۲۳۶۸	۳۷۸۱۹/۴۰
۱۳۵۹	۲۷۳۰/۶۰۰	۸۳۲۵/۵۰۰	۹۳۲۸/۵۰۰	۱۶۳/۷۰۰	۸۶۱/۳۰۰	۶۷۱/۹۷۸۸	۳۸۲۹۸/۱۰
۱۳۶۰	۲۷۲۹/۸۰۰	۱۱۰۰۵/۸۰	۹۰۳۱/۷۰۰	۱۹۴/۷۰۰	۸۷۳/۰۰۰	۸۳۷/۵۵۸	۴۰۸۳۴/۸۰
۱۳۶۱	۴۱۳۴/۸۰۰	۱۴۴۶/۷۰۰	۱۰۳۳۵/۴۰	۱۹۱۰/۱۰۰	۱۰۵۷/۲۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۴۲۴۳۱/۱۰
۱۳۶۲	۴۵۵۲/۸۰۰	۱۳۲۰/۵/۴	۱۱۵۱۷/۶۰	۱۹۳۰/۱۰۰	۱۱۴۴/۳۰۰	۱۱۴/۸۴۱۰	۴۴۰۹۰/۴۰
۱۳۶۳	۳۹۴۸/۹۰۰	۱۶۳۸/۳۰۰	۱۱۵۲۲/۱۰	۱۸۱۰/۸۰۰	۱۰۷۷/۸۰۰	۱۲۶/۸۵۵۱	۴۵۸۱۴/۳۰
۱۳۶۴	۴۱۳۹/۱۰	۱۷۰۸/۱۸۰	۱۱۷۲۲/۶۰	۱۸۹/۸۱۰۰	۸۹۰/۷۰۰	۱۳۵/۸۹۱	۴۷۶۰۵/۷۰
۱۳۶۵	۳۶۹۷/۰۰۰	۱۷۸۰/۷/۵۰	۱۰۹۲۲/۵۰	۱۵۰/۷۰۰	۷۶۰/۷۰۰	۱۶۷/۸۴۴۵	۴۹۴۴۵/۰۰
۱۳۶۶	۴۲۹۵/۸۰۰	۱۸۹۸/۴/۴	۱۰۷۳۲/۰	۱۴۰/۳۸۰۰	۵۶۹/۷۰۰	۲۱۴/۱۳۴۳	۵۰۶۶۱/۴۵
۱۳۶۷	۵۵۷۳/۶۰	۱۸۳۰/۴/۴	۱۰۶۶۰/۰	۱۳۹/۶۱۰۰	۴۶۳/۳۰۰	۲۶۳/۳۵۱	۵۱۹۰۷/۶۰
۱۳۶۸	۶۷۲۲/۶۰	۳۰۸۹/۵/۵۰	۱۰۷۹۹/۹۰	۱۱۸۹/۴۰۰	۴۶۸/۰۰	۳۴۴/۳۱۶	۵۳۱۸۴/۶۰
۱۳۶۹	۱۰۷۰۸/۷۶	۳۹۱۶/۷/۷	۱۲۰۴۵/۲۰	۱۳۳/۶۰۰	۶۱۳/۰۰۰	۳۵۳/۳۵۶۹	۵۴۴۹۱/۹۰
۱۳۷۰	۱۵۵۴/۸/۴	۴۸۵۶/۳/۸	۱۲۳۶۱/۱۰	۱۴۵۰/۰۰۰	۸۰۶/۶۱۰۰	۴۱۶/۵۰۱۸	۵۵۳۸۷/۲۰
۱۳۷۱	۲۲۲۲/۱۸۰	۷۸۶۰/۸۰۰	۱۴۰۴۹/۵۰	۱۵۵۱/۹۰۰	۹۳۴/۳۰۰	۵۲۰/۳۸۸۷	۵۶۶۵۵/۰
۱۳۷۲	۳۷۹۸/۶۰	۱۱۰۰۰/۸۰	۱۴۷۴۱/۲۰	۱۸۲۰/۳۰۰	۸۹۹/۷۰۰	۶۵۱/۵۹۰۱	۵۷۴۸۷/۷۰
۱۳۷۳	۵۱۲۴/۵۰۰	۲۳۰۶/۳/۷	۱۴۹۸۴/۶۰	۱۸۹۸/۰۰	۹۲۷/۹۰۰	۸۸۰/۹۱۸۸	۵۸۳۳۱/۲۰
۱۳۷۴	۸۸۰۰/۷/۷	۳۷۷۱/۲/۰	۱۵۵۵۸/۰	۱۹۵۵/۶۰۰	۹۶۶/۸۰۰	۱۳۱/۵۹۰۱	۵۹۱۸۷/۱۰
۱۳۷۵	۱۳۴۴/۹۹۵	۳۷۴۲/۷/۰	۱۶۱۹۳/۳۰	۲۰۷۸/۸۰۰	۱۰۷۲/۴۰۰	۱۶۲/۲۰۰۱	۶۰۰۵۵/۵۰
۱۳۷۶	۱۵۴۲۳/۷	۹۹۱۰۰۰/۰	۱۶۶۸۸/۲۰	۲۱۴۶/۰۰	۱۰۵۵/۶۰۰	۱۹۰/۱۸۷/۷	۶۰۹۳۷/۷۰
۱۳۷۷	۲۰۱۹۲/۸	۱۲۵۰/۳۸۰	۱۷۰۴۳/۸۰	۲۱۸۹/۵۰۰	۹۰۲/۹۰۰	۲۴۴/۵/۸۷	۶۱۸۳۰/۷۰
۱۳۷۸	۳۰۲۸۳/۵	۱۷۴۷/۰۰۰	۱۷۴۵۵/۱۰	۲۳۳۷/۸۰۰	۹۹۹/۵۰۰	۲۶۹/۷/۴۰	۶۲۷۳۷/۹۰

مأخذ: - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حساب‌های ملی ایران، اداره حساب‌های ملی، سال‌های مختلف.
- سازمان برنامه و بودجه، مجموعه آماری، دفتر اقتصاد کلان، ۱۳۷۶.

- بیمه مرکزی ایران، تحولات بیمه‌های بازرگانی در ایران از آغاز تا سال ۱۳۷۰، دفتر مطالعات و پژوهش‌های بیمه‌ای، ۱۳۷۲.
- بیمه مرکزی ایران، "گزارش سالیانه"، دفتر مطالعات و پژوهش‌های بیمه‌ای، سال‌های مختلف.

باتوجه به جدول (۴)، اطلاعات آماری نهایی (آماده شده) جهت برآورد مدل در

جدول (۵) مشاهده می‌شود.

جدول ۵- داده‌های آماری نهایی (آماده شده) برای برآورد مدل

Ln Y	D	Ln x _۱	Ln x _۲	Ln x _۳	Ln x _۴	عنوان سال
-۱/۳۷۲۸۰۲	.	-۲/۳۷۳۵۶۶	-۱/۱۰۰۲۱۸۰	./.....	-۲/۳۰۸۴۶۶	۱۳۳۸
-۱/۱۴۲۴۴۶	.	-۲/۳۳۲۲۱۷	-۱/۱۳۰۲۵۷	./.....	-۲/۲۴۱۴۲۱	۱۳۳۹
-۱/۱۴۳۱۰۶۸	.	-۲/۲۳۹۱۹۷	-۱/۱۴۲۹۰۹۵	./.....	-۲/۲۱۱۸۸۱	۱۳۴۰
-۱/۵۳۰۰۵۹	.	-۲/۰۱۳۷۹۳	-۱/۱۴۷۴۰۴۵	./.....	-۲/۱۷۴۶۹۵	۱۳۴۱
-۱/۶۰۷۶۲۸	.	-۲/۸۴۶۸۱۸	-۱/۳۱۳۵۹۷	./.....	-۲/۱۵۴۵۱۶	۱۳۴۲
-۱/۳۵۶۴۱۱	.	-۲/۱۱۲۸۶۷	-۱/۲۶۶۷۸۰	./.....	-۲/۱۰۹۲۸۷	۱۳۴۳
-۱/۳۳۱۹۴۱	.	-۲/۳۰۶۰۹۷	-۳/۸۹۵۱۳۲	./.....	-۲/۰۴۷۱۰۴	۱۳۴۴
-۱/۲۳۵۴۷۰	.	-۲/۰۶۶۴۶۴	-۳/۸۸۱۲۳۶	./.....	-۱/۹۸۰۸۲۲	۱۳۴۵
-۱/۰۸۳۱۵۴	.	-۱/۹۹۶۳۴۴	-۲/۶۶۸۹۶۹	./.....	-۱/۸۵۹۹۹۹	۱۳۴۶
-۰/۷۷۰۶۶۶	.	-۱/۸۶۴۹۹۶	-۳/۴۸۹۹۶۶	./.....	-۱/۸۵۰۷۷۲	۱۳۴۷
-۱/۵۳۳۱۵۱	.	-۱/۵۵۴۵۶۶	-۲/۳۸۷۶۲۶	./.....	-۱/۸۶۰۹۳۶	۱۳۴۸
-۰/۳۹۱۴۴۰	.	-۱/۲۲۳۱۰۹	-۲/۳۱۴۹۸۴	./.....	-۱/۶۹۰۹۲۴	۱۳۴۹
-۰/۳۰۷۳۰۰	.	-۱/۱۱۷۴۰۴	-۲/۰۹۱۵۶۲	./.....	-۱/۵۹۳۸۲۷	۱۳۵۰
-۰/۱۷۹۳۷۹	.	-۱/۰۳۵۰۹۴	-۲/۹۴۵۵۰۶	./.....	-۱/۴۶۳۶۰۵	۱۳۵۱
۰/۰۸۹۹۵۴	.	-۰/۸۱۹۲۶۱	-۲/۸۴۲۷۱۶	./.....	-۱/۳۷۷۹۸۱	۱۳۵۲
۰/۰۰۶۸۵۹	.	-۰/۸۱۴۸۳۵	-۲/۱۷۲۵۶۶	./.....	-۱/۳۷۷۹۸۲	۱۳۵۳
۰/۵۹۵۴۱۰	.	-۰/۲۷۴۲۸۴	-۲/۲۶۸۲۶۶	./.....	-۱/۱۲۹۰۸۳	۱۳۵۴
۰/۸۱۹۳۷۲	.	-۰/۰۲۴۹۵۳	-۲/۰۶۳۰۰۹	./.....	-۱/۳۳۷۵۶۵	۱۳۵۵
۰/۵۰۷۳۷۴	.	-۰/۰۶۶۲۲۷	-۲/۱۴۸۰۵۸	./.....	-۱/۳۸۵۵۴۱	۱۳۵۶
۰/۴۱۷۵۳۳	.	-۰/۳۶۲۴۴۰	-۲/۱۸۱۲۶۱	./.....	-۱/۴۰۰۵۷۰	۱۳۵۷
۰/۳۲۳۳۲۲	.	-۰/۸۶۴۸۴۸	-۲/۵۰۳۲۲۸	./.....	-۱/۵۸۵۵۲۹	۱۳۵۸
۰/۰۱۸۷۰۲	۱	-۱/۱۶۶۹۰۹۶	-۲/۲۳۱۰۰۶	-۲/۲۳۱۰۰۶	-۱/۸۱۵۰۰۸۱	۱۳۵۹
-۰/۲۵۳۳۴۴	۱	-۱/۱۳۳۷۲۶	-۲/۶۷۲۴۷۹	-۲/۶۷۲۴۷۹	-۱/۸۸۳۲۴۵	۱۳۶۰
-۰/۰۶۶۱۷۷	۱	-۱/۰۷۶۰۱۱	-۲/۶۰۲۲۹	-۲/۶۰۲۲۹	-۱/۷۵۰۷۲۲	۱۳۶۱
-۰/۱۰۶۲۸۸	۱	-۱/۴۱۴۵۸۲	-۲/۶۳۱۲۲	-۲/۶۳۱۲۲	-۱/۶۵۲۸۸۱	۱۳۶۲
-۰/۳۷۴۸۷۱	۱	-۱/۲۷۲۳۰۱	-۲/۶۳۸۲۴	-۲/۶۳۸۲۴	-۱/۶۳۸۹۶۶	۱۳۶۳
-۰/۱۴۶۸۲۳	۱	-۱/۳۳۰۱۳	-۲/۸۳۳۴۱	-۲/۸۳۳۴۱	-۱/۶۷۲۹۹۹	۱۳۶۴
-۰/۸۰۸۶۲۲	۱	-۱/۵۳۹۱۰۹	-۲/۰۸۱۸۳۰	-۲/۰۸۱۸۳۰	-۱/۶۷۶۷۵۲	۱۳۶۵
-۰/۹۲۳۳۰۰	۱	-۱/۸۴۲۹۰۰	-۲/۲۴۵۷۲۲	-۲/۲۴۵۷۲۲	-۱/۷۵۱۵۶۶	۱۳۶۶
-۱/۱۴۲۱۶۶	۱	-۲/۰۵۸۷۳۲	-۲/۳۲۸۶۶۴	-۲/۳۲۸۶۶۴	-۱/۸۰۹۳۷۶	۱۳۶۷
-۰/۹۴۴۴۰۶	.	-۱/۸۱۹۹۰۹	-۲/۴۶۳۰۰۶	./.....	-۱/۸۶۰۹۲۲	۱۳۶۸
-۰/۵۸۶۷۳۲	.	-۱/۵۹۲۵۲۶	-۲/۳۳۰۴۴۶	./.....	-۱/۶۸۵۹۷۱	۱۳۶۹
-۰/۴۱۳۵۴۱	.	-۱/۵۹۰۰۲۹	-۲/۲۰۸۵۵۱	./.....	-۱/۶۲۳۳۶۳	۱۳۷۰
-۰/۲۸۳۹۴۸	.	-۱/۳۴۰۹۷۳	-۲/۱۲۶۲۵۱	./.....	-۱/۵۸۹۱۷۰	۱۳۷۱
۰/۰۰۴۰۰۲	.	-۰/۰۹۸۴۱۱۷	۲/۰۵۴۶۲۲	./.....	-۱/۵۶۳۴۸۵	۱۳۷۲
۰/۰۰۴۶۴۹	.	-۰/۰۰۱۱۳۵	۲/۰۲۷۰۹۸	./.....	-۰/۶۸۱۴۱	۱۳۷۳
۰/۱۳۰۲۲۱	.	-۰/۵۷۶۲۴۹	۲/۰۰۸۲۹۸	./.....	-۱/۵۵۲۰۹۹	۱۳۷۴
۰/۲۶۱۸۰۲	.	-۰/۲۴۳۱۴۸	۲/۰۹۴۸۴۶	./.....	-۱/۵۲۱۷۱۶۳	۱۳۷۵
۰/۲۸۵۸۵۰	.	-۰/۱۰۳۴۶۷	۲/۰۹۴۵۹۹۷	./.....	-۱/۵۰۷۴۱۲	۱۳۷۶
۰/۳۷۴۳۰۰	.	-۰/۰۰۰۰۰۷	۲/۰۹۹۵۵۳	./.....	-۱/۴۸۸۶۰۵	۱۳۷۷
۰/۵۸۱۹۳۱	.	۰/۰۳۱۸۰۵	۲/۰۹۳۳۸۰۴	./.....	-۱/۴۹۱۵۵۲۹	۱۳۷۸

۴- آزمون ریشه واحد متغیرهای مدل

قبل از برآورد مدل، می‌باید متغیرهای مدل - لگاریتم حق بیمه کل سرانه، لگاریتم خسارت بیمه‌ای کل سرانه، لگاریتم‌های سهم هر یک از بخش‌های دولتی و خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه - از لحاظ پایایی، مورد آزمون ریشه واحد قرار بگیرند، که در زیر نتایج موردنظر آرایه می‌شود.

الف - لگاریتم حق بیمه کل سرانه - در مورد $Ln Y$ آزمون ریشه واحد «دیکی - فولر تعمیم‌یافته» حاکی از پایا بودن این متغیر می‌باشد. (جدول ۶)

جدول ۶- آزمون ریشه واحد لگاریتم حق بیمه کل سرانه

متغیر	آماره t محاسباتی	ارزش بحرانی سطح معنی‌دار ۱۰٪
$Ln Y$	-۲/۶۳۹۴	-۲/۶۱۰۵

ب - لگاریتم خسارت بیمه‌ای کل سرانه - در مورد $Ln x_1$ آزمون ریشه واحد «دیکی - فولر تعمیم‌یافته» انجام گرفت. نتیجه در جدول (۷) پایایی این متغیر را نشان می‌دهد.

جدول ۷- آزمون ریشه واحد لگاریتم خسارت بیمه‌ای کل سرانه

متغیر	آماره t محاسباتی	ارزش بحرانی سطح معنی‌دار ۵٪
$Ln x_1$	-۳/۲۰۲۱	-۲/۹۴۴۶

ج - لگاریتم سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه - در مورد $Ln x_2$ آزمون ریشه واحد «دیکی - فولر تعمیم‌یافته» پایایی این متغیر را اثبات می‌کند. (جدول ۸)

جدول ۸- آزمون ریشه واحد لگاریتم سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه

متغیر	آماره t محاسباتی	ارزش بحرانی سطح معنی دار ۱۰٪
$\ln x_T$	-۲/۷۵۶۸	-۲/۶۰۸۰

د- لگاریتم سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه - در مورد $\ln x_T$ آزمون ریشه واحد، در شرایط تغییر ساختاری انجام گردید و نتیجه به دست آمده، پایایی متغیر را که در جدول (۹) مشاهده می شود، اثبات می کند.

جدول ۹- آزمون ریشه واحد لگاریتم سهم بخش خصوصی از تولید

ناخالص داخلی سرانه در شرایط تغییر ساختاری

متغیر	ضریب شکست	آماره t محاسباتی	ارزش بحرانی سطح معنی دار ۵٪
$\ln x_T$	$T_B = 1255$ $\lambda = \frac{18}{41} = 0.439$	-۴/۶۶	-۴/۲۴

۵- برآورد مدل

باتوجه به پایایی متغیرهای مدل مورد نظر، برآورد مدل به قرار زیر بدست آمد:

$$\ln Y_t = \frac{1}{955625} + \frac{1}{78.05456} D_t + \frac{0}{4845157} \ln x_{1t} + \frac{0}{3.1246} \ln x_{2t}$$

$$+ \frac{0}{6463359} D_t \ln x_{2t} + \frac{0}{439.222} \ln x_{2t} + \frac{0}{2368933} MA(1)$$

$$N=41(1338-78) \quad DW=2/0.35238 \quad R^2=0/974300 \quad F=214/8288$$

- ارقام درون پرانتز آماره t می باشد.

مدل تک معادله ای فوق، با استفاده از داده های سری زمانی ۱۳۳۸-۷۸، به روش حداقل مربعات معمولی انجام گرفته است. آماره های t هر یک از متغیرهای مدل، در سطح بالا و قابل قبولی از معنی داری می باشند. کمیت بالای آماره F نیز، فرضیه

برابری صفر توأم متغیرهای مدل را رد می‌کند. کمیت آماره «دوربین - واتسون»، پس از رفع خود همبستگی - با استفاده از فرایند میانگین متحرک مرتبه اول - فرض خودهمبستگی مدل را رد می‌کند و بالاخره کمیت ضریب تعیین (تشخیص)، مبین آن است که مجموع متغیرهای مستقل توانسته است حدود ۹۷/۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهد، بنابراین مدل مورد نظر از نظر قدرت تشریح و توضیح‌دهندگی، در سطح بسیار بالایی بوده و از این لحاظ برای پیش‌بینی نیز مناسب تشخیص داده می‌شود. با این ترتیب مدل برآورد شده مذکور از لحاظ تکنیک اقتصادسنجی، عاری از مشکل بوده و مدلی کارا محسوب می‌گردد.

در مورد متغیرها نیز، علامت ضریب متغیر x_1 ، لگاریتم خسارت بیمه‌ای کل سرانه، مطابق انتظار تئوریک مثبت شده است و کمیت این ضریب نیز، باتوجه به متغیر وابسته، لگاریتم حق بیمه کل سرانه، مفهوم کشش دارد. بر این اساس، حق بیمه کل سرانه، نسبت به خسارت بیمه کل سرانه بی‌کشش است، به این معنی که یک درصد افزایش در خسارت بیمه کل سرانه، موجب ۰/۴۸ درصد افزایش، در حق بیمه کل سرانه خواهد شد. بنابراین افزایش در خسارت بیمه‌ای کل میزان یکسان؛ کمتر، موجب افزایش در حق بیمه‌ای کل خواهد شد. در مورد متغیر x_2 ، لگاریتم سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه، علامت ضریب آن نیز مطابق انتظار تئوریک مثبت شده است. در این مورد نیز حق بیمه کل سرانه، نسبت به سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه، بی‌کشش است، به طوری که یک درصد افزایش در x_2 ، موجب ۰/۳۰ درصد افزایش در حق بیمه سرانه خواهد شد. بنابراین در شرایط عادی، افزایش در سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه به یک میزان، به میزان کمتری موجبات افزایش در حق بیمه کل سرانه را فراهم خواهد آورد. البته معنی دار بودن متغیر مجازی؛ چه از لحاظ ضریب زاویه و چه از نظر ضریب ثابت مدل؛ مؤید آن است که در دوران غیرعادی ۱۳۵۹-۶۷، شرایط جنگی اقتصاد کشور، موجب گردید تا کشش‌پذیری حق بیمه سرانه کل، نسبت به دوران عادی افزایش یابد، به طوری که در خلال سال‌های

مذکور، یک درصد افزایش در سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی سرانه، تقریباً به همان اندازه‌ی افزایش در حق بیمه کل سرانه ایجاد کرده‌است. بالاخره، در مورد متغیر x_3 ، لگاریتم سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه، و نیز علامت ضریب آن مطابق انتظار تئوریک، مثبت شده‌است. در این مورد نیز حق بیمه کل، نسبت به سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه بی‌کشش است، به طوری که یک درصد افزایش در x_3 ، موجب $0/44$ درصد افزایش در حق بیمه کل سرانه خواهد شد. بنابراین در این مورد نیز، افزایش در سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی سرانه به میزان یکسان، به اندازه کمتری موجب افزایش در حق بیمه کل سرانه خواهد شد.

۶- تعیین ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل

در قسمت قبل مشاهده گردید؛ که دو عامل خسارت بیمه‌ای کل و تولید ناخالص داخلی، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر حق بیمه کل می‌باشند. البته بخش‌های دولتی و غیردولتی (خصوصی) به طور یکسان بر حق بیمه کل تأثیر نداشته، و اثر سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی در شرایط عادی، کمتر است. باتوجه به مشخص شدن این موضوع، اکنون می‌توان به برآوردی از ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل برای دوره ۸۵-۱۳۷۹ دست یافت. همانگونه که قبلاً اشاره گردید؛ ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل، مفهومی برنامه‌ریزی شده‌است و نگاه به آینده دارد؛ بنابراین با ایجاد فرض‌های مختلف، اندازه‌های متفاوتی را شامل خواهد شد. به بیان دیگر در مورد ظرفیت بالقوه بیمه‌ای، ما با مجموعه‌ای از ظرفیت‌های بالقوه بیمه‌ای کل مواجه هستیم. در این میان، در راستای اعمال سیاست‌گذاری‌های خاص، باتوجه به متغیرهای مدل برآورد شده، می‌توان فرض‌های متعددی را قایل گردید. البته در اینجا پنج مورد اساسی و اصلی را می‌توان مفروض داشت که به ترتیب نرخ بیکاری نیروی کار، سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی، جمعیت شاخص قیمت‌ها و بالاخره میزان خسارت بیمه‌ای کل می‌باشد

که در مبحث بعد نیز، به آنها خواهیم پرداخت. لازم به توضیح است، که به جز دو مورد آخر، سایر موارد به متغیر تولید باز می‌گردد. همچنین فرض‌های مطرح شده، با استفاده از ویژگی‌های متغیرهای مربوط در دوره ۱۳۳۸-۷۸ در نظر گرفته می‌شود.

۶-۱- آرایه فرض‌هایی برای پیش‌بینی ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل

الف - نرخ بیکاری

برای نرخ بیکاری، چهار حالت خاص وجود دارد که به ترتیب عبارت از: اندازه‌های نرخ بیکاری صفر، حداقل، میانگین و حداکثر؛ با در نظر داشتن بیکاری طبیعی است. (جدول ۱۰)

جدول ۱۰- مشخصه‌های آماری نرخ بیکاری نیروی انسانی در دوره (۱۳۳۸-۷۸)

عنوان	عدم بیکاری	حداقل	میانگین	حداکثر
نرخ بیکاری	۰	۸/۱۴۳۶۱۸	۱۰/۸۷۳۴۲۶	۱۵/۰۸۳۸

تعیین کمیت‌های مختلف برای نرخ بیکاری؛ از آن جهت حایز اهمیت است که با مشخص شدن نرخ بیکاری، به کمیت خاصی از تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی شده، دست خواهیم یافت. بدیهی است که با فرض نرخ بیکاری صفر، ارقام پیش‌بینی شده برای تولید ناخالص داخلی، همان ارقام ستانده بالقوه خواهد بود. جدول (۱۱)، مقادیر پیش‌بینی شده تولید ناخالص داخلی برای سال‌های ۱۳۷۹-۸۵ را، به قیمت ثابت ۱۳۶۱، با توجه به فرض‌های مختلف نرخ بیکاری نشان می‌دهد. باید توجه داشت که در پیش‌بینی‌های تولید ناخالص داخلی، ابتدا فرض متوسط نرخ رشد سالانه ستانده بالقوه، در دوره ۱۳۳۸-۷۸ (۵/۹۴۷۵۸ درصد) در نظر گرفته شده است و سپس، چهار نرخ بیکاری، که در بالا به آن اشاره رفته، در آن ملحوظ گردیده است.

جدول ۱۱- پیش‌بینی تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت ۱۳۶۱ در دوره ۸۵-۱۳۷۹

(میلیارد ریال)

عنوان	تولید ناخالص داخلی با فرض نرخ بیکاری صفر (ستانده بالقوه)	تولید ناخالص داخلی با فرض حداقل نرخ بیکاری	تولید ناخالص داخلی با فرض میانگین نرخ بیکاری	تولید ناخالص داخلی با فرض حداکثر نرخ بیکاری	سال
	دوره ۱۳۳۸-۷۸	دوره ۱۳۳۸-۷۸	دوره ۱۳۳۸-۷۸	دوره ۱۳۳۸-۷۸	
۱۳۷۹	۲۵۴۹۳/۵	۱۹۸۸۰/۹۲	۱۸۲۹۰/۹۶	۱۶۰۸۴/۳۱	
۱۳۸۰	۲۷۰۰۹/۸	۲۱۰۶۳/۴	۱۹۳۷۸/۸۶	۱۷۰۴۰/۹۷	
۱۳۸۱	۲۸۶۱۶/۲	۲۲۳۱۶/۱۴	۲۰۵۳۱/۴	۱۸۰۵۴/۴۸	
۱۳۸۲	۳۰۳۱۸/۲	۲۳۶۴۳/۴۳	۲۱۷۵۲/۵۶	۱۹۱۲۸/۳	
۱۳۸۳	۳۲۱۲۱/۴	۲۵۰۴۹/۶۴	۲۳۰۴۶/۳۱	۲۰۲۶۵/۹۷	
۱۳۸۴	۳۴۰۳۱/۸	۲۶۵۳۹/۴۶	۲۴۴۱۶/۹۷	۲۱۴۷۱/۲۸	
۱۳۸۵	۳۶۰۵۵/۹	۲۸۱۱۷/۹۳	۲۵۸۶۹/۲۱	۲۲۷۴۸/۳۲	

ب- سهم بخش‌های دولتی و خصوصی (غیردولتی) از تولید ناخالص داخلی

در دوره ۷۸-۱۳۳۸، حداقل درصدی سهم دولت از تولید ناخالص داخلی ۹/۱۱۷۶۹ درصد و میانگین سالانه سهم درصدی آن نیز ۱۹/۷۹۸۳۷ درصد بوده است. با توجه به اینکه عدم گسترش بخش دولتی در اقتصاد ایران، و خصوصی سازی یکی از مهم‌ترین سیاست‌های اقتصادی می باشد، در این مورد برای پیش‌بینی دوره ۸۵-۱۳۷۹ دو فرض در نظر گرفته شده است. فرض اول آنکه سهم درصدی دولت در دوره مذکور، در حد میانگین سالانه آن باقی بماند و فرض دوم نیز به این صورت که سهم درصدی دولت در ابتدای دوره پیش‌بینی در حد میانگین سالانه (۱۹/۷۹۸۳۷ درصد) باشد، ولی در آخر (سال ۱۳۸۵) به مرز حداقل خود (۹/۱۱۷۶۹ درصد) برسد. با این ترتیب، جدول (۱۲)، ارقام پیش‌بینی شده سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی، در دوره ۸۵-۱۳۷۹ را، از ترکیب فرض‌های اول و دوم مذکور، و نیز چهار فرض تولید ناخالص داخلی منعکس شده در جدول (۱۱) نشان می‌دهد.

جدول ۱۲- پیش بینی سهم بخش دولتی از تولید ناخالص داخلی به

(میلیارد ریال)

قیمت ثابت ۱۳۶۱، در دوره ۸۵-۱۳۷۹

سال	فرض اول سهم دولت از تولید ناخالص داخلی در حد میانگین (۱۹۷۸/۸۳۷ درصد)				فرض دوم سهم دولت از تولید ناخالص داخلی در حد کاهش تقریبی از میانگین به حداقل رشد سهم دولتی دوره ۷۸-۱۳۳۸			
	فرض نرخ بیکاری صفر	فرض نرخ بیکاری حداقل	فرض نرخ بیکاری میانگین	فرض نرخ بیکاری حداکثر	فرض نرخ بیکاری صفر	فرض نرخ بیکاری حداقل	فرض نرخ بیکاری میانگین	فرض نرخ بیکاری حداکثر
	A_1	A_2	A_3	A_4	A_5	A_6	A_7	A_8
۱۳۷۹	۵۰۴۷/۲۹۷	۳۹۳۷/۰۹۸	۳۶۲۱/۳۱۱	۳۱۸۵/۴۳۱	۱۶۶۷/۵۱۷	۱۶۶۷/۵۱۷	۱۶۶۷/۵۱۷	۱۶۶۷/۵۱۷
۱۳۸۰	۵۲۴۷/۵۰	۴۱۷۰/۲۰۹	۳۸۳۷/۶۹۹	۳۳۷۳/۸۴۴	۱۵۵۳/۷۴۳	۱۷۶۷/۹۰۵	۱۵۵۳/۷۴۳	۱۵۵۳/۷۴۳
۱۳۸۱	۵۶۶۵/۵۱	۴۴۱۸/۳۲۱	۴۰۶۱/۸۸۶	۳۵۷۴/۹۹۲	۱۶۴۶/۱۰۵۱	۱۸۷۱/۹۹۱	۱۶۴۶/۱۰۵۱	۱۶۴۶/۱۰۵۱
۱۳۸۲	۶۰۰۲/۵۰۹	۴۶۸۱/۰۱۴	۴۳۰۶/۶۵۲	۳۷۸۷/۰۹۱	۱۷۴۴/۰۰۹	۱۹۸۳/۳۳۱	۱۷۴۴/۰۰۹	۱۷۴۴/۰۰۹
۱۳۸۳	۶۳۵۹/۵۱۴	۴۹۵۸/۴۴۱	۴۵۶۲/۷۹۴	۴۰۰۱/۲۳۲	۱۸۱۷/۷۸۸	۲۱۰۰/۲۹۱	۴۰۰۱/۲۳۲	۱۸۱۷/۷۸۸
۱۳۸۴	۶۷۳۷/۷۲	۵۲۵۴/۲۷۹	۴۸۳۴/۱۳۳	۴۲۵۰/۹۶۳	۱۹۵۷/۳۸۴	۲۲۲۷/۲۶۴	۴۲۵۰/۹۶۳	۱۹۵۷/۳۸۴
۱۳۸۵	۷۱۳۸/۴۸۰	۵۵۶۶/۸۹۲	۵۱۲۱/۷۸۳	۴۵۰۳/۷۹۶	۲۰۷۴/۱۲۱	۲۳۵۸/۲۷۵	۴۵۰۳/۷۹۶	۲۰۷۴/۱۲۱

در این صورت، ارقام جدول (۱۳) که تفاوت ارقام جدول (۱۲) از ارقام مشابه خود در جدول (۱۱) می باشد، سهم بخش خصوصی (غیردولتی) از تولید ناخالص داخلی خواهد بود.

جدول ۱۳- پیش بینی سهم بخش خصوصی از تولید ناخالص داخلی

(میلیارد ریال)

به قیمت ثابت ۱۳۶۱ در دوره ۸۵-۱۳۷۹

سال	مبشری بر فرض اول سهم بخش دولتی				مبشری بر فرض دوم سهم بخش دولتی			
	فرض نرخ بیکاری صفر	فرض نرخ بیکاری حداقل	فرض نرخ بیکاری میانگین	فرض نرخ بیکاری حداکثر	فرض نرخ بیکاری صفر	فرض نرخ بیکاری حداقل	فرض نرخ بیکاری میانگین	فرض نرخ بیکاری حداکثر
	A_1	A_2	A_3	A_4	A_5	A_6	A_7	A_8
۱۳۷۹	۲۰۴۴۷/۲۰	۱۵۹۴۴/۸۲	۱۴۶۶۹/۶۴	۱۲۸۹۹/۸۸	۳۳۱۶۹/۰۸	۱۸۰۶۸/۲۴	۱۶۶۲۳/۲۴	۱۴۶۱۷/۷۹
۱۳۸۰	۲۱۶۶۳/۳۰	۱۶۷۹۳/۱۹	۱۵۵۴۲/۱۶	۱۳۶۶۷/۱۴	۲۴۵۷/۱۳	۱۹۱۴۲/۹۰	۱۷۶۱۱/۹۶	۱۵۴۸۷/۲۳
۱۳۸۱	۲۲۹۵۰/۶۶	۱۷۸۹۷/۹۱	۱۶۴۶۷/۵۳	۱۴۴۷۹/۹۸	۲۶۰۰۷/۰۶	۲۰۲۸۱/۴۲	۱۸۶۵۹/۴۳	۱۶۴۰۸/۳۳
۱۳۸۲	۲۴۳۱۵/۶۹	۱۸۹۶۲/۴۲	۱۷۴۴۵/۹۱	۱۵۳۴۱/۲۱	۲۷۵۵۳/۸۸	۲۱۴۸۷/۰	۱۹۷۶۹/۲۳	۱۷۳۸۴/۲۴
۱۳۸۳	۲۵۷۶۱/۸۹	۲۰۰۹۰/۲۲	۱۸۴۸۳/۵۲	۱۶۲۵۳/۶۴	۲۹۱۹۲/۶۷	۲۲۷۶۵/۶۹	۲۰۰۹۴/۰۲	۱۸۴۱۸/۱۸
۱۳۸۴	۲۷۲۹۴/۰۶	۲۱۳۸۵/۰۸	۱۹۵۸۲/۸۱	۱۷۲۲۰/۳۱	۳۰۹۲۸/۸۹	۲۴۱۱۹/۶۷	۲۲۱۹۰/۷۱	۱۹۵۱۳/۵۹
۱۳۸۵	۲۸۹۱۷/۴۲	۲۲۵۵۱/۰۴	۲۰۷۴۷/۵۳	۱۸۲۴۴/۵۲	۳۲۷۶۷/۴۲	۲۵۵۴۱/۲۳	۲۳۵۱۰/۵۴	۲۰۶۷۴/۲۰

ج - جمعیت

آمار جمعیتی در دوره ۱۳۳۸-۷۸، با استفاده از نتایج سرشماری جمعیت کشور، حاکی از آن است که میانگین سالانه رشد جمعیت ۲/۸۰۳ درصد و کمترین نرخ رشد آن نیز ۱/۴۶۷۱ درصد بوده است. در مورد پیش بینی جمعیت کشور در دوره ۸۵-۱۳۷۹، می توان دو فرض مناسب در نظر گرفت. اول آنکه، جمعیت کشور با میانگین رشد سالانه دوره ۱۳۳۸-۷۸، کماکان افزایش یابد، و دوم نیز با این فرض که؛ جمعیت کشور با حداقل رشد دوره ۱۳۳۸-۷۸، در دوره ۸۵-۱۳۷۹ افزایش یابد. جدول (۱۴) نتیجه این دو فرض را نشان می دهد.

جدول ۱۴- پیش بینی جمعیت کشور در دوره ۸۵-۱۳۷۹ (هزار نفر)

عنوان	جمعیت کشور با فرض رشد سالانه	جمعیت کشور با فرض رشد سالانه در حد
	در حد میانگین دوره ۱۳۳۸-۷۸	دوره ۱۳۳۸-۷۸
سال	B _۱	B _۲
۱۳۷۹	۶۴۴۹۶/۴	۶۳۶۵۸/۱
۱۳۸۰	۶۶۳۰۴/۳	۶۴۵۹۱/۸
۱۳۸۱	۶۸۱۶۲/۸	۶۵۵۳۹/۱
۱۳۸۲	۷۰۰۷۳/۴	۶۶۵۰۰/۴
۱۳۸۳	۷۲۰۳۷/۵	۶۷۴۷۵/۸
۱۳۸۴	۷۴۰۵۶/۸	۶۸۴۶۵/۴
۱۳۸۵	۷۶۱۳۲/۶	۶۹۴۶۹/۶

د - شاخص قیمت ها

باتوجه به اینکه در تبدیل ارقام جاری به ارقام ثابت، حق بیمه کل و نیز خسارت بیمه ای کل، از شاخص بهای مصرفی کالاها و خدمات استفاده شده است. در مورد شاخص قیمت ها نیز دو فرض در نظر گرفته می شود؛ فرض اول آنکه سطح عمومی

قیمت‌ها در دوره ۸۵-۱۳۷۹، برابر میانگین رشد سالانه آن در دوره ۷۸-۱۳۳۸؛ یعنی ۱۴/۲۶۴۹۹ درصد افزایش یابد، دوم نیز فرض می‌شود که سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای دوره ۸۵-۱۳۷۹، در حد میانگین رشد سالانه دوره ۷۸-۱۳۳۸ باشد، ولی به تدریج کاهش یافته، به طوری که در پایان دوره ۸۵-۱۳۷۹ به حداقل رشد نرخ دوره ۷۸-۱۳۳۸ یعنی؛ صفر برسد. با این ترتیب، پیش‌بینی شاخص بهای خرده‌فروشی کالاها و خدمات در دوره ۸۵-۱۳۷۹، باتوجه به دو فرض یاد شده، مطابق جدول (۱۵) خواهد بود.

جدول ۱۵- پیش‌بینی شاخص بهای مصرفی کالاها و خدمات

(سال پایه ۱۳۶۱=۱۰۰)

در دوره ۸۵-۱۳۷۹

عنوان	شاخص قیمت‌ها با فرض رشد سالانه	شاخص قیمت‌ها با فرض کاهش تدریجی رشد
	در حد میانگین دوره ۷۸-۱۳۳۸	سالانه از میانگین به حداقل دوره ۷۸-۱۳۳۸
سال	C_1	C_2
۱۳۷۹	۳۰۸۲/۲۱۸	۲۹۸۶/۲۰۶
۱۳۸۰	۳۵۲۱/۸۹۶	۳۲۵۲/۲۵۶
۱۳۸۱	۴۰۲۴/۲۹۴	۳۴۸۴/۲۳۴
۱۳۸۲	۴۵۹۸/۳۶۰	۳۶۷۰/۶۳۳
۱۳۸۳	۵۲۵۴/۳۱۵	۳۸۰۱/۵۵۵
۱۳۸۴	۶۰۰۳/۸۴۳	۳۸۶۹/۳۶۴
۱۳۸۵	۶۸۶۰/۲۹۰	۳۸۶۹/۳۶۴

ه- خسارت بیمه‌ای کل

آخرین متغیری که می‌باید برای آن فرض قایل گردید، خسارت بیمه‌ای کل است. در این مورد دو فرض مناسب وجود دارد؛ فرض اول آنکه میزان سالانه خسارت بیمه‌ای کل، با میانگین رشد آن در دوره ۷۸-۱۳۳۸، یعنی ۲۸/۱۰۶۰۹ درصد، در دوره ۸۵-۱۳۷۹ نیز افزایش یابد و دوم آن که میزان سالانه خسارت بیمه‌ای کل در دوره

۸۵-۱۳۷۹، برابر با حداکثر نرخ رشد آن در دوره ۱۳۳۸-۷۸، یعنی ۸۹/۷۹۳ درصد، افزایش یابد. جدول (۱۶) نتایج مربوط به این فروض را نشان می‌دهد.

جدول ۱۶- پیش‌بینی خسارت بیمه‌ای کل در دوره ۱۳۷۹-۸۵

(میلیون ریال)

به قیمت جاری

عنوان سال	خسارت بیمه‌ای کل با فرض رشد سالانه در حدمیانگین رشد سالانه دوره ۱۳۳۸-۷۸	خسارت بیمه‌ای کل با فرض رشد سالانه در حد حداکثر رشد دوره ۱۳۳۸-۷۸
۱۳۷۹	۲۲۳۸۰۱۳	۳۳۱۵۶۸۴
۱۳۸۰	۲۸۶۷۰۳۲	۶۲۹۲۹۳۶
۱۳۸۱	۳۶۷۲۸۴۲	۱۱۹۴۳۵۵۵
۱۳۸۲	۴۷۰۵۱۳۴	۲۲۶۶۸۰۲۴
۱۳۸۳	۶۰۲۷۵۶۳	۴۳۰۲۲۳۲۴
۱۳۸۴	۷۷۲۱۶۷۶	۸۱۶۵۳۳۶۰
۱۳۸۵	۹۸۹۱۹۳۷	۱۵۵۰۰۰۰۰۰

۲-۶- سناریوسازی

در قسمت ۱-۶ با توجه به متغیرهای مطرح شده در مدل برآورد شده، توانستیم تا در پنج مورد به ساختن فرض‌های مناسب اقدام نماییم که هر کدام از این فروض، خود نوعی سیاست کلی تلقی می‌شود. از ترکیب این فروض با یکدیگر، مجموعاً شصت و چهار (۶۴) گزینه برای تعیین ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل ساخته می‌شود. براین اساس، ابتدا ارقام خسارت بیمه‌ای کل جدول (۱۶) را با استفاده از جدول (۱۵) از مقادیر جاری به مقادیر ثابت پایه ۱۳۶۱ تبدیل نموده و با استفاده از جدول (۱۴)، به صورت سرانه جمعیتی در می‌آوریم. همچنین، ارقام جداول (۱۲) و (۱۳) را نیز، با استفاده از جدول (۱۴) سرانه می‌کنیم. به این ترتیب، ارقام پیش‌بینی شده متغیرهای مستقل مدل برآورد شده قسمت قبل، برای دوره ۱۳۷۹-۸۵ فراهم می‌شود. اکنون با استفاده از نتایج مدل

برآورد شده و پس از انجام محاسبات و تبدیلات لازم، شصت و چهار گزینه، برای حق بیمه کل در دوره ۸۵-۱۳۷۹ بدست می‌آید که در جدول (۱۷) نشان داده شده‌است. لازم به توضیح است که هر یک از گزینه‌ها، نتیجه‌ی یک ترکیب خاص، از مجموع فرض‌های در نظر گرفته و کدگذاری شده‌است. به‌عنوان مثال؛ ردیف یک (A,B,C,D)؛ به این مفهوم است که ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کل پیش‌بینی شده برای دوره ۸۵-۱۳۷۹، در شرایط وجود فرض الف: نرخ بیکاری حداقل دوره ۷۸-۱۳۳۸، ب: رسیدن سهم دولت - از جهت تولید ناخالص داخلی - از سطح میانگین سالانه سهم درصدی دوره‌ی ۷۸-۱۳۳۸، در ابتدای دوره‌ی ۸۵-۱۳۷۹، به حداقل خود در دوره‌ی ۷۸-۱۳۳۸، در انتهای دوره ۸۵-۱۳۷۹، ج: ادامه رشد جمعیت کشور، در دوره‌ی ۸۵-۱۳۷۹، به روال دوره‌ی ۷۸-۱۳۳۸، د: رشد سالانه سطح عمومی قیمت‌ها در دوره‌ی ۸۵-۱۳۷۹، در حد میانگین رشد سالانه دوره‌ی ۷۸-۱۳۳۸ و ه: رشد خسارت بیمه‌ای کل، به قیمت جاری در حد میانگین رشد سالانه دوره ۷۸-۱۳۳۸، برای دوره‌ی ۸۵-۱۳۷۹ می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول ۱۷ مشاهده می‌شود، باتوجه به فرض‌هایی که در نظر گرفته شد، ۶۴ گزینه بدست آمده‌است. بدیهی است که این گزینه‌ها تنها گزینه‌های امکان‌پذیر نمی‌باشند؛ بلکه این گزینه‌ها، صرفاً باتوجه به مشخصه‌های اصلی آماری متغیرهای مدل مورد نظر، یعنی میانگین و حداقل و حداکثر و یا صفر، در نظر گرفته شده‌اند. به بیان دیگر، می‌توان به سناریوسازی دیگری نیز اقدام نمود، لیکن در کلیت قضیه، تغییری حاصل نخواهد شد و همین تعداد گزینه، خود راهگشا است. اما در مورد همین تعداد گزینه آرایه شده نیز، نکته قابل توجهی وجود دارد، که پالایش گزینه‌ها را نیز موجب می‌شود. به این معنی؛ که با استنباطی که از مفهوم بالقوه، در مقایسه با مفهوم بالفعل در مورد حق بیمه کل داریم، فقط چند گزینه معنی و مفهوم خواهد داشت. زیرا به‌طور معمول، انتظار بر این است که ارقام حق بیمه کل بالقوه بیشتر از ارقام حق بیمه کل بالفعل باشد. به خصوص برای کشوری مانند ایران که در مسیر رشد و توسعه اقتصادی قرار دارد و همه ساله بر جمعیت و نیروی انسانی‌اش افزوده می‌شود و موجودی سرانه کشور نیز متراکم‌تر می‌شود.

جدول ۱۷- گزینه‌های حق بیمه‌ای کل بالقوه کشور

(میلیون ریال)

در دوره ۸۵-۱۳۷۹ به قیمت جاری

سال	کد	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵
۳۳	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۹۱۰۸۳۶	۳۵۷۱۵۸	۴۵۹۴۸۲۲	۵۷۷۲۹۰۲	۷۲۵۲۰۲۹	۹۱۱۲۶۳۲	۱۱۴۴۹۰۵۹
۳۴	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۸۰۳۵۵	۴۳۷۲۶۹۸	۵۹۳۲۸۲۰	۷۹۰۲۳۹۷	۸۷۲۱۱۷	۱۰۸۹۵۵۷۳	۱۳۳۸۹۱۱۹
۳۵	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۴۸۲۱۵۵	۳۱۲۲۱۷۹	۳۹۳۷۷۰۴	۴۹۳۷۷۰۰	۶۱۹۹۶۳۸	۷۷۸۹۵۸۶	۹۷۸۶۷۸۱
۳۶	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۹۷۵۰۴۵	۳۷۳۷۸۳۰	۴۹۶۶۱۷۸	۵۹۰۰۲۲۴۴	۷۴۳۰۳۰۰	۹۳۱۳۶۵۵	۱۱۷۰۱۶۱۰
۳۷	A ₀ B ₁ C ₁ D ₁	۲۷۳۶۶۵۴	۳۴۳۸۳۱۷	۴۳۹۱۷۸۷۲	۵۴۳۹۵۵۷	۶۸۹۰۱۴	۸۵۶۷۳۵۱	۱۰۷۶۳۹۵۸
۳۸	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۲۷۲۰۳۳	۴۱۱۱۰۳۹	۵۱۶۵۰۷۵	۶۴۳۶۳۶۴	۸۱۵۳۱۸۶	۱۰۲۴۳۵۲۲	۱۲۸۶۹۹۷۶
۳۹	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۹۹۱۴۱	۴۳۹۶۳۰۱	۵۵۲۳۴۷۵	۶۹۳۹۶۵۶	۸۷۱۸۶۳۸	۱۰۹۵۴۵۳۶	۱۳۷۶۳۰۱۳
۴۰	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۱۸۳۷۳۵	۵۲۵۶۵۵۸	۶۶۰۴۱۶۶	۸۲۶۷۱۴۳۲	۱۰۴۴۴۲۷	۱۳۰۹۷۶۳۲	۱۶۴۵۵۸۰۹
۴۱	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۸۶۳۷۳۷	۳۵۱۰۰۴۱	۴۳۶۵۸۷۸	۵۱۳۹۶۲۰	۶۱۳۸۵۴۷	۷۶۳۸۹۹۸	۸۵۲۳۵۰۶
۴۲	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۳۵۰۴۱	۴۱۹۶۷۹۰	۵۱۰۰۵۱۷	۶۱۳۳۵۴۹	۷۳۳۹۵۸۲	۸۷۸۶۷۳۳	۱۰۰۱۸۹۹۷۵
۴۳	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۴۷۹۵۴	۳۰۰۰۰۲۱۱	۳۶۴۶۵۵۹	۴۳۳۲۵۷۴	۵۴۷۲۷۹۶	۶۲۱۱۰۵۴	۷۳۸۵۱۳۲
۴۴	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۹۳۶۹۰۷	۳۵۸۷۴۸۰	۴۳۵۹۹۷۸	۵۲۵۳۱۹۷	۶۲۷۳۵۵۵	۷۴۲۶۷۵۵	۸۷۱۰۰۰۱
۴۵	A ₀ B ₁ C ₁ D ₁	۳۶۹۲۳۷۴	۳۳۰۰۰۰۳	۴۱۰۰۶۱۲	۴۸۳۲۲۵۸	۵۷۷۲۲۲	۶۸۳۱۲۰۷	۸۰۱۲۵۲۸
۴۶	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۲۱۹۱۴۹	۳۹۴۵۶۶۴	۴۷۹۵۳۰۷	۵۷۷۷۱۱۱	۶۹۰۰۳۸۸	۸۱۷۶۷۴۴	۹۵۸۰۲۱۵
۴۷	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۴۵۲۳۳	۴۲۱۹۴۵۱	۵۱۳۸۰۴۹	۶۱۷۸۶۲۲	۷۳۹۲۰۰۱	۸۷۴۱۴۲۸	۱۰۰۲۴۴۹۰
۴۸	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۱۱۶۰۶۹	۵۰۴۵۰۰۶	۶۱۳۱۳۶۶	۷۶۷۴۶۸۸	۸۸۲۹۹۵۵	۱۰۰۴۳۳۳۳	۱۲۲۹۴۹۵۷
۴۹	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۵۲۱۵۱۹	۵۲۳۱۳۳۳	۸۱۳۵۸۷۵	۱۲۲۶۳۳۵۵	۱۸۷۹۶۵۶۸	۲۸۵۷۰۳۵۲	۴۳۴۳۶۳۰۷
۵۰	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۲۰۱۰۵۱۷	۶۳۹۹۹۰۰	۹۷۳۶۷۹۲	۱۴۷۸۵۷۸۶	۲۲۴۷۲۴۱۴	۳۴۱۶۰۳۲	۵۱۹۲۲۸۶۶
۵۱	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۰۱۰۰۳۳۱	۴۵۷۵۴۸۹	۶۹۵۴۶۳۵	۱۰۵۰۷۰۸۹۵	۱۶۰۳۷۵۱۸	۲۴۲۲۲۴۴۸	۳۷۱۲۱۲۸۸
۵۲	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۵۹۶۹۱۹۶	۵۴۷۰۷۰۴	۸۳۱۵۳۴۲	۹۲۱۲۲۳۱	۱۹۹۱۱۲۰۴	۳۵۰۰۰۵۷۶	۴۴۰۳۳۳۳۳
۵۳	A ₀ B ₁ C ₁ D ₁	۳۳۱۰۷۶۲	۵۰۳۲۳۳۶	۷۴۹۰۳۲	۹۲۱۲۲۳۱	۱۱۲۲۶۶۳	۱۷۷۱۸۰۰	۲۰۰۱۸۷۷۲۰
۵۴	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۹۵۸۵۶۴	۶۰۱۶۹۳۶	۹۰۶۵۰۰۰	۱۰۶۵۲۱۶	۱۴۹۰۱۱۱۶	۲۱۱۶۲۹۳۷	۳۸۱۱۵۴۸
۵۵	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۲۳۳۳۶۵	۶۳۳۴۴۴۴	۹۷۸۰۲۰۵	۱۰۶۷۵۰۰	۱۴۸۷۵۰۲۸	۲۲۵۵۵۵۲۸	۵۲۲۰۳۱۴۴
۵۶	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۶۶۹۱۰۰۰	۷۶۹۳۳۵۷	۱۱۶۶۳۷۴۸	۱۷۷۷۱۷۴۴۴	۲۷۰۱۶۳۸۹	۴۵۰۶۴۳۶	۶۲۴۱۶۹۲۴
۵۷	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۴۶۳۳۵۶	۵۱۳۳۳۱۲	۷۵۵۳۴۲۷	۱۱۰۰۰۰۴	۱۵۱۰۸۳۴	۲۷۸۰۷۲۲	۳۷۲۲۴۵۳۳
۵۸	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۱۲۳۳۸۹	۶۱۴۳۴۱۴	۹۰۳۱۲۹۰	۱۳۶۴۴۰۱	۲۰۳۰۳۸۸	۳۷۲۳۷۴۴	۴۸۶۰۶۰۰۴
۵۹	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۹۶۱۵۲۳	۴۳۹۱۴۳۰	۶۴۵۵۷۵۳	۹۳۱۶۴۳	۱۳۴۶۸۲۶	۱۹۴۷۳۳۶۴	۲۷۳۲۵۲۴
۶۰	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۵۰۰۹۵۹	۵۲۵۰۶۳۴	۷۷۲۰۰۴۶	۱۱۲۳۵۳۳	۱۶۳۵۹۵۵	۲۳۳۸۳۳۱۶	۳۳۰۳۸۶۶۰
۶۱	A ₀ B ₁ C ₁ D ₁	۳۲۵۷۲۲۱	۴۸۹۷۹۹۹	۷۱۰۱۴۳۷	۱۰۳۵۱۳۳	۱۴۹۵۶۰۵	۲۱۴۱۷۸۷۴۹۴	۳۰۳۴۱۵۳۸
۶۲	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۳۸۹۴۵۱۲	۵۷۷۴۹۹۲	۸۴۹۰۸۶۶	۱۲۳۶۷۵۵	۱۷۸۲۶۶۴	۲۵۶۰۷۹۳۰	۳۶۳۳۷۸۸
۶۳	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۱۶۶۴۷۹	۶۱۷۵۶۰۷	۹۰۸۰۰۳۹	۱۳۲۳۵۴۶	۱۹۱۴۳۶۰	۲۷۳۸۴۸۳۸	۳۸۸۹۳۲۰
۶۴	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۴۹۷۹۶۰۱	۷۳۳۸۹۳	۱۰۸۵۶۵۹۱	۱۵۸۳۵۰۴۱	۲۲۸۶۵۱۷۰	۳۳۷۴۲۸۱۴	۴۶۴۲۲۲۲۴

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ادامه جدول ۱۷

سال	ردیف	کد	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵
۱	۱	A ₁ B ₁ C ₁ D ₁	۲۹۰۲۳۸	۳۲۳۵۱۰	۴۰۴۴۵۹	۵۷۰۵۳۸۷	۷۱۴۷۱۵۴	۸۹۵۳۲۴۸	۱۱۳۱۵۷۳
۲	۲	A _۲ B _۱ C _۱ D _۱	۳۴۷۰۱۳۵	۴۳۴۷۰۵۳	۵۴۴۵۵۷۰	۷۸۲۱۷۷۳	۸۵۴۵۵۳۸	۱۰۷۰۴۹۹۲	۱۳۴۱۰۱۷۸
۳	۳	A _۲ B _۱ C _۱ D _۱	۲۴۸۰۹۰۸	۳۱۰۷۸۴۴	۳۸۹۳۲۰۱	۴۸۷۷۰۲۷	۶۱۰۹۶۶۶	۷۶۵۳۳۳۴	۹۵۸۷۳۵۷
۴	۴	A _۲ B _۱ C _۱ D _۱	۲۹۶۶۳۰۹	۳۷۱۵۹۰۹	۴۶۵۴۵۴۴	۵۸۳۱۳۴۰	۷۳۰۴۸۱۰	۹۱۵۰۷۴۴	۱۱۱۶۳۱۷
۵	۵	A _۵ B _۱ C _۱ D _۱	۳۷۲۸۶۱۸	۴۴۱۸۱۵۲	۴۳۸۱۹۳۵	۵۳۳۳۹۹۲	۶۷۱۹۱۴۵	۸۴۱۷۴۹۳	۱۰۵۴۴۶۲۳
۶	۶	A _۶ B _۱ C _۱ D _۱	۳۲۲۴۴۴۴	۴۰۸۶۹۳۸	۵۱۱۹۷۰۲	۶۴۳۴۴۷۸	۸۰۳۴۴۶۹	۱۰۰۶۴۴۴۲	۱۲۶۰۷۷۲۳
۷	۷	A _۷ B _۱ C _۱ D _۱	۳۴۸۸۸۶۶	۴۳۷۰۵۱۸	۵۴۴۴۹۵۵	۶۸۵۸۴۹۵	۸۵۹۱۶۵۵	۱۰۷۱۲۷۷۷	۱۳۴۸۲۵۷
۸	۸	A _۸ B _۱ C _۱ D _۱	۴۱۷۱۴۷۹	۵۲۳۵۳۰	۶۵۴۶۱۵۵	۸۲۰۰۳۹۱	۱۰۲۷۲۶۵۳	۱۲۸۳۸۵۶۴	۱۶۱۲۰۴۹۲
۹	۹	A _۱ B _۱ C _۲ D _۱	۲۸۵۵۳۳۸	۳۴۸۹۴۵۶	۴۳۳۸۰۰۵	۵۰۷۹۷۰۹	۶۰۴۸۹۰۰	۷۱۳۸۹۰۴	۸۳۳۸۱۴۵
۱۰	۱۰	A _۲ B _۱ C _۲ D _۱	۳۴۱۳۷۹۶	۴۱۳۲۱۴۱	۵۰۵۵۷۱۲	۶۰۷۳۵۷۷	۷۳۳۴۴۴۴	۸۵۴۵۳۶۳	۹۵۸۳۳۳۳
۱۱	۱۱	A _۲ B _۱ C _۲ D _۱	۲۴۴۰۷۶۶	۲۹۸۲۸۳۵	۳۶۱۴۴۸۷	۴۴۳۴۴۹۰	۵۱۷۰۷۰۱	۶۱۰۳۴۴۳	۷۱۳۳۳۳۳
۱۲	۱۲	A _۲ B _۱ C _۲ D _۱	۲۹۱۸۳۳۳	۳۵۶۶۶۲۸	۴۳۳۳۳۳۱	۵۳۳۳۳۳۳	۶۱۳۳۳۳۳	۷۲۶۶۶۶۷	۸۵۳۳۰۰۹
۱۳	۱۳	A _۵ B _۱ C _۲ D _۱	۲۶۸۴۴۶۸	۳۳۸۰۶۵۰	۴۳۷۵۳۸۱	۵۳۷۵۷۴۳	۶۳۶۶۶۶۷	۷۶۱۱۷۱۸	۸۴۴۹۳۵
۱۴	۱۴	A _۶ B _۱ C _۲ D _۱	۳۲۰۹۶۹۶	۳۹۲۳۵۴۴	۴۷۵۳۱۸۳	۵۷۰۱۰۴۰	۶۷۹۶۶۶۶	۸۰۴۴۹۷۷	۹۳۸۵۰۰۱
۱۵	۱۵	A _۷ B _۱ C _۲ D _۱	۳۴۳۳۳۳۴	۴۱۹۴۷۰۵	۵۰۸۳۰۰۲	۶۱۰۶۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۴	۸۵۸۱۷۳۸	۱۰۰۳۳۳۳۳
۱۶	۱۶	A _۸ B _۱ C _۲ D _۱	۴۱۰۳۹۸۲	۵۰۱۵۴۱۸	۶۰۷۷۵۱۵	۷۳۰۱۰۹۹	۸۶۴۴۴۴۳	۹۶۰۶۷۴۴	۱۱۹۹۹۸۵۰
۱۷	۱۷	A _۱ B _۱ C _۲ D _۲	۳۵۱۱۱۱۵	۴۳۳۳۳۳۱	۵۰۳۳۳۳۷	۶۰۶۴۴۴۷	۷۲۳۳۳۳۸	۸۳۳۳۳۳۸	۹۳۳۳۳۳۳
۱۸	۱۸	A _۲ B _۱ C _۲ D _۲	۴۱۹۸۱۵۳	۵۱۲۳۳۳۶	۶۲۲۳۳۳۵	۷۴۳۳۳۳۵	۸۶۳۳۳۳۵	۹۳۳۳۳۳۶	۱۰۰۳۳۳۳۳
۱۹	۱۹	A _۲ B _۱ C _۲ D _۲	۳۰۰۱۳۹۱	۴۵۴۸۶۵۵	۵۸۳۳۳۳۳	۶۸۳۳۳۳۳	۸۰۴۴۴۴۷	۹۳۳۳۳۳۶	۱۰۳۳۳۳۳
۲۰	۲۰	A _۲ B _۱ C _۲ D _۲	۳۵۸۸۶۳۷	۴۴۳۳۳۳۱	۵۴۳۳۳۳۷	۶۳۳۳۳۳۳	۷۴۳۳۳۳۳	۸۶۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۲۱	۲۱	A _۵ B _۱ C _۲ D _۲	۳۳۰۱۰۷۰	۴۰۰۲۸۳۳	۵۰۸۱۸۴۰	۶۳۳۳۳۳۳	۷۴۳۳۳۳۳	۸۶۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۲۲	۲۲	A _۶ B _۱ C _۲ D _۲	۳۶۴۳۳۳۹	۴۳۳۳۳۳۸	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۲۳	۲۳	A _۷ B _۱ C _۲ D _۲	۴۳۳۳۳۳۴	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳	۱۰۳۳۳۳۳
۲۴	۲۴	A _۸ B _۱ C _۲ D _۲	۵۰۴۳۳۳۷	۶۳۳۳۳۳۶	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳	۱۰۳۳۳۳۳	۱۱۳۳۳۳۳
۲۵	۲۵	A _۱ B _۱ C _۲ D _۲	۳۴۵۳۳۳۳	۴۳۳۳۳۳۳	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۲۶	۲۶	A _۲ B _۱ C _۲ D _۲	۴۳۳۳۳۳۵	۵۳۳۳۳۳۶	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳	۱۰۳۳۳۳۳
۲۷	۲۷	A _۳ B _۱ C _۲ D _۲	۲۹۵۳۳۳۷	۳۳۳۳۳۳۶	۴۳۳۳۳۳۳	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳
۲۸	۲۸	A _۲ B _۱ C _۲ D _۲	۳۵۳۰۵۶۱	۴۳۳۳۳۳۰	۵۳۳۳۳۳۰	۶۳۳۳۳۳۰	۷۳۳۳۳۳۰	۸۳۳۳۳۳۰	۹۳۳۳۳۳۰
۲۹	۲۹	A _۵ B _۱ C _۲ D _۲	۳۳۴۳۳۳۷	۴۳۳۳۳۳۳	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۳۰	۳۰	A _۶ B _۱ C _۲ D _۲	۳۸۳۳۳۳۷	۴۳۳۳۳۳۳	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳
۳۱	۳۱	A _۷ B _۱ C _۲ D _۲	۴۳۳۳۳۳۹	۵۳۳۳۳۳۹	۶۳۳۳۳۳۹	۷۳۳۳۳۳۹	۸۳۳۳۳۳۹	۹۳۳۳۳۳۹	۱۰۳۳۳۳۹
۳۲	۳۲	A _۸ B _۱ C _۲ D _۲	۴۳۳۳۳۳۳	۵۳۳۳۳۳۳	۶۳۳۳۳۳۳	۷۳۳۳۳۳۳	۸۳۳۳۳۳۳	۹۳۳۳۳۳۳	۱۰۳۳۳۳۳

به این ترتیب با گسترش نیروی انسانی و موجودی سرمایه کشور، تولید بیشتر و گسترش صنعت بیمه و کسب حق بیمه کل بیشتری را می‌توان انتظار داشت. اکنون با مقایسه گزینه‌های مختلف، حق بیمه کل بالقوه، دوره پیش‌بینی ۸۵-۱۳۷۹ مندرج در جدول (۱۷) با ارقام برآوردی ظرفیت بیمه‌ای کل بالفعل و ادامه روند فعلی، مشاهده می‌گردد که فقط چهار گزینه در ردیف‌های ۲۴، ۳۲، ۵۶ و ۶۴ ارقام قابل قبولی خواهند بود. بر این اساس جدول (۸)، پیش‌بینی حق بیمه کل در دوره ۸۵-۱۳۷۹ را؛ در سه حالت ادامه روند فعلی، حق بیمه کل بالفعل و حق بیمه‌ای کل بالقوه، نشان می‌دهد.

جدول ۱۸- مقایسه ارقام پیش‌بینی شده حق بیمه کل به

قیمت جاری (۸۵-۱۳۷۹)

(میلیون ریال)

سال	عنوان	حق بیمه کل بر اساس				حق بیمه کل بالقوه			
		ادامه روند فعلی		بالفعل		گزینه I		گزینه II	
۱۳۷۹		۳۷۷۲۳۷۴	۴۸۷۱۲۳۵	۴۹۶۴۹۷۹	۴۹۷۹۶۰۱	۵۰۴۶۶۳۷	۵۰۶۱۴۹۹	گزینه IV	
۱۳۸۰		۴۶۹۹۱۵۱	۶۰۶۷۹۸۰	۷۳۴۰۵۸۸	۷۳۸۳۸۹۳	۷۶۴۸۲۵۶	۷۶۹۳۳۷۵		
۱۳۸۱		۵۸۵۳۲۶	۷۵۸۵۷۳۸	۱۰۷۶۱۲۲۳	۱۰۸۵۶۵۹۱	۱۱۵۹۱۰۲۶	۱۱۶۹۳۷۴۸		
۱۳۸۲		۷۲۹۱۷۲۱	۹۴۱۵۷۳۷	۱۵۶۳۹۹۶۴	۱۵۸۲۵۰۴۱	۱۷۵۶۶۳۷۰	۱۷۷۴۲۴۶		
۱۳۸۳		۹۰۸۳۱۲۲	۱۱۷۲۸۹۵۸	۲۲۵۳۱۴۰۲	۲۲۸۶۵۱۷۰	۲۶۶۲۲۰۸۲	۲۷۰۱۶۴۴۸		
۱۳۸۴		۱۱۳۱۴۶۲۷	۱۴۶۱۰۴۸۲	۳۲۱۷۰۰۸۴	۳۲۷۴۲۸۱۴	۴۰۳۴۶۰۸۰	۴۱۰۶۴۳۷۰		
۱۳۸۵		۱۴۰۹۴۳۵۹	۱۸۱۹۹۹۲۶	۴۵۵۱۵۴۶۸	۴۶۶۴۲۲۲۴	۶۱۱۴۵۰۷۲	۶۲۴۱۶۹۲۴		

باید توجه داشت که در تمام چهار مورد حق بیمه کل بالقوه، فقط، فرض‌های معدودی به نتایج مطلوب رسیده‌اند. این فروض در جدول (۱۹) نشان داده شده‌اند.

جدول ۱۹- فروض تعیین شده در مورد گزینه‌های مختلف حق بیمه

کل بالقوه قابل قبول در دوره ۸۵-۱۳۷۹

گزینه	فروض	سنداده بالقوه و نرخ بیمکاری	سهم بخش‌های دولتی و خصوصی از تولید ناخالص داخلی	جمعیت	شاخص قیمت‌ها	خسارت بیمه‌ای کل
I	مستفاده بالقوه با میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد و نرخ افزایش در حد صفر است.	میانگین سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	میانگین سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	جمعیت با میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	شاخص قیمت‌ها با میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	خسارت بیمه‌ای کل با حداکثر نرخ رشد در دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.
II	"	"	"	"	کاهش نفوذی از میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ در ابتدای ۱۳۷۹ به نرخ رشد صفر در انتهای ۱۳۸۵ می‌رسد.	"
III	"	"	"	جمعیت در حد حداقل نرخ رشد در دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	شاخص قیمت‌ها با میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ افزایش می‌یابد.	"
IV	"	"	"	"	کاهش نفوذی از میانگین رشد سالانه دوره ۷۸ - ۱۳۳۸ در ابتدای ۱۳۷۹ به نرخ رشد صفر در انتهای ۱۳۸۵ می‌رسد.	"

۳-۶- برآورد ظرفیت‌های بالقوه حق بیمه‌های اتومبیل (بدنه)، شخص ثالث و زندگی (عمر)

باتوجه به چهار گزینه قابل قبول برای حق بیمه‌ای کل بالقوه، برای هر یک از حق بیمه‌های اتومبیل، شخص ثالث و زندگی نیز، چهار گزینه بدست خواهد آمد. جداول ۲۰، ۲۱ و ۲۲، به ترتیب پیش‌بینی حق بیمه‌های اتومبیل، شخص ثالث و زندگی در دوره ۸۵-۱۳۷۹ را در سه حالت ادامه روند فعلی، حق بیمه بالفعل و گزینه‌های چهارگانه حق بیمه‌ی بالقوه نشان می‌دهد. لازم به توضیح است که در تعیین حق بیمه‌های بالقوه، متوسط سهم بیمه‌ای از کل حق بیمه‌های بالفعل، در نظر گرفته شده است.

جدول ۲۰- مقایسه ارقام پیش‌بینی شده حق بیمه اتومبیل به

(میلیون ریال)

قیمت جاری (۱۳۷۹-۸۵)

عنوان سال	حق بیمه اتومبیل بر اساس ادامه روند فعلی	حق بیمه اتومبیل بالفعل	حق بیمه اتومبیل بالقوه			
			گزینه I	گزینه II	گزینه III	گزینه IV
۱۳۷۹	۳۶۴۸۶۵/۵	۴۷۱۱۴۷/۷	۴۸۰۲۱۴/۶	۴۸۱۶۲۸/۹	۴۸۸۱۱۲/۶	۴۸۹۵۵۰/۱
۱۳۸۲	۴۷۰۸۰۵/۴	۶۰۷۹۴۷/۰	۷۳۵۴۴۸/۸	۷۳۹۷۸۷/۵	۷۶۶۲۷۳/۹	۷۷۰۷۹۴/۳
۱۳۸۱	۶۰۷۵۰۵/۳	۷۸۴۴۶۶/۴	۱۱۱۶۸۲/۰	۱۱۲۶۷۲/۰	۱۲۰۲۹۴/۰	۱۲۱۳۶۰/۰
۱۳۸۲	۷۸۳۸۹۶/۴	۱۰۱۲۲۳/۰	۱۶۸۱۳۷/۰	۱۷۰۱۲۷/۰	۱۸۸۸۴۷/۳/۰	۱۹۱۰۸۲۰/۰
۱۳۸۳	۱۰۱۱۵۰۳/۰	۱۳۰۶۱۴/۰	۲۵۰۹۱۱/۴/۰	۲۵۴۶۲۸/۲/۰	۲۹۶۶۵۵/۰	۳۰۰۸۵۷/۲/۰
۱۳۸۴	۱۳۰۵۱۹/۷/۰	۱۶۸۵۳۸/۰	۳۷۱۰۹۷/۳/۰	۳۷۷۰۴۱/۰	۴۳۵۴۱۱/۴/۰	۴۳۷۶۹۷/۱/۰
۱۳۸۵	۱۶۸۴۱۶/۵/۰	۲۱۴۴۸۱/۸/۰	۵۴۳۸۷۳/۹/۰	۵۵۱۸۷۶/۹/۰	۷۳۰۶۳۵/۴/۰	۷۴۵۸۳۳/۰/۰

جدول ۲۱- مقایسه ارقام پیش‌بینی حق بیمه شخص ثالث به قیمت

(میلیون ریال)

جاری (۱۳۷۹-۸۵)

عنوان سال	حق بیمه شخص ثالث بر اساس ادامه روند فعلی	حق بیمه شخص ثالث بالفعل	حق بیمه شخص ثالث بالقوه			
			گزینه I	گزینه II	گزینه III	گزینه IV
۱۳۷۹	۱۱۴۲۰۷/۴	۱۴۷۴۷۵۰	۱۵۰۳۱۳/۱	۱۵۰۷۵۵/۸	۱۵۲۷۸۵/۳	۱۵۲۲۳۵/۲
۱۳۸۰	۱۴۹۱۳/۱۲	۱۹۲۵۷/۱۸	۲۲۲۹۵/۰	۲۲۴۳۳/۳	۲۴۲۷۲/۳۱	۲۴۴۱۵۵/۰
۱۳۸۱	۱۹۴۷۳/۴۴	۲۵۱۴۵/۸۹	۳۵۷۹۹/۰	۳۶۱۱۶/۹۷	۳۸۵۶۰/۲۳	۳۸۹۰۱/۹۶
۱۳۸۲	۲۵۴۲۸/۲۸	۳۲۸۳۵/۳۳	۴۶۳۵۴/۰۹۶	۴۶۱۸۶/۳۸	۵۵۱۸۶/۳۸	۶۱۴۵۸/۸۸
۱۳۸۳	۳۳۲۰۴/۰۷	۴۲۸۷/۱۴	۸۲۳۶۵/۲	۸۳۵۵۴/۴	۹۷۳۱۹/۱۳	۹۸۷۶۰/۶۶
۱۳۸۴	۴۳۳۵۶/۶۴	۵۵۹۸۳/۵	۱۲۳۲۷/۵۷	۱۲۵۴۰/۴۱	۱۵۴۶۰/۶۱۱	۱۵۷۳۵۸/۵۶
۱۳۸۵	۵۶۶۱۶/۰۹	۷۳۱۰۷/۸۸	۱۸۲۸۳/۲۵۶	۱۸۶۶۳/۵۶۲	۲۴۵۶۱/۵۶۲	۲۵۰۷۲۴/۵۵۸

جدول ۲۲- مقایسه ارقام پیش‌بینی حق بیمه زندگی به قیمت

جاری (۱۳۷۹-۸۵)

سال	عنوان	حق بیمه زندگی بر اساس ادامه روند فعلی		حق بیمه زندگی بالفعل	
		گزینه I	گزینه II	گزینه III	گزینه IV
۱۳۷۹		۴۷۱۳۱۱/۰	۶۰۸۵۹۹/۹	۶۲۰۳۱۲/۰	۶۳۲۱۳۸/۹
۱۳۸۰		۶۰۶۵۱۷/۶	۷۸۳۱۹۱/۱	۹۴۷۴۴۵/۹	۹۹۲۹۸۰/۰
۱۳۸۱		۷۸۰۵۱۶/۴	۱۰۰۷۸۶/۰	۱۴۳۴۸۸۱/۰	۱۵۵۹۲۲۲/۰
۱۳۸۲		۱۰۰۴۲۲۰/۰	۱۲۹۶۹۹/۰	۲۱۵۴۳۷۳/۰	۲۴۴۸۳۶۷/۰
۱۳۸۳		۱۲۹۲۵۶۱/۰	۱۶۶۹۰۷۳/۰	۳۲۰۶۳۰۰/۰	۳۸۴۴۵۳۸/۰
۱۳۸۴		۱۶۶۳۶۶۲/۰	۲۱۴۷۸۸۷/۰	۴۷۲۹۳۲۲/۰	۶۰۳۸۶۹/۰
۱۳۸۵		۲۱۴۰۵۳۷/۰	۲۷۶۴۰۵۷/۰	۶۹۱۲۵۲۰/۰	۹۴۷۹۳۷۰/۰

۷- نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر، نشانگر این موضوع بوده‌است، که صنعت بیمه؛ تحت تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بخش‌های دولتی و غیردولتی (خصوصی)، و سایر فعالیت‌های اجتماع است که به نحوی از انحاء، بر میزان خسارت‌های بیمه‌ای، تأثیر می‌گذارند. برآورد مدل ظرفیت بالقوه بیمه کل، نشان‌دهنده این مطلب است که؛ کشش‌پذیری حق بیمه کل صنعت بیمه، نسبت به شاخص‌های به کار برده شده، برای هر یک از فعالیت‌های فوق بی‌کشش می‌باشد، بنابراین انتظار می‌رود که تغییرات درصدی در سهم‌های بخش‌های دولتی و غیردولتی، از کل فعالیت‌های اقتصادی و نیز خسارت‌های بیمه‌ای به یک میزان معین، به میزان کمتری در حق بیمه کل، تغییر ایجاد کند، ضمن اینکه تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بخش غیردولتی، بیشتر از فعالیت‌های اقتصادی بخش دولتی است؛ بنابراین سیاست خصوصی‌سازی و کاهش تصدی‌گری دولت در فعالیت‌های بیمه‌ای در ظرفیت‌سازی صنعت بیمه، تأثیر مثبت خواهد داشت. همچنین بررسی نتایج مدل، نشان‌دهنده آن است که صنعت بیمه، در تعیین حق بیمه‌های خود،

Archive of SID

تحت تأثیر بسیار زیاد خسارت‌های بیمه‌ای واقع شده‌است به گونه‌ای که همواره تلاش می‌شود، تا بین حق بیمه دریافتی و خسارت‌های بیمه‌ای پرداختی، تناسبی برقرار باشد، بنابراین شناخت عوامل اثرگذار بر میزان خسارت‌های بیمه‌ای، که طبعاً ریشه در رفتارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی افراد اجتماع دارد، می‌تواند مهم تلقی شود. بالاخره تحقق ظرفیت بالقوه بیمه‌ای کشور؛ در گروی مسائلی چون: ایجاد اشتغال کامل نیروی کار، ایجاد توازن بین بخش‌های دولتی و غیردولتی در حد نسبت بلندمدت سهم هر یک از فعالیت‌های اقتصادی، رشد بلندمدت جمعیت در حد میانگین و یا حداقل آن، رشد زیاد خسارت‌های بیمه‌ای و رشد بلندمدت سطح قیمت‌ها و نیز کاهش تدریجی نرخ تورم به سمت صفر می‌باشد.

فهرست منابع:

- ۱- مجله سیگما از انتشارات شرکت بیمه اتکائی سوئیس.
- ۲- بیمه مرکزی ایران، تحولات بیمه‌های بازرگانی در ایران از آغاز تا سال ۱۳۷۰، دفتر مطالعات و پژوهش‌های بیمه‌ای، ۱۳۷۲.
- ۳- مرکز آمار ایران، سالنامه آماری، سال‌های مختلف.
- ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حساب‌های ملی ایران، اداره حساب‌های ملی ایران، سال‌های مختلف.
- ۵- سازمان برنامه و بودجه، مجموعه آماری، دفتر اقتصاد کلان، ۱۳۷۶.
- ۶- بیمه مرکزی ایران، گزارش سالیانه، دفتر مطالعات و پژوهش‌های بیمه‌ای، سال‌های مختلف.
- ۷- منطقی، خسرو، «بررسی ظرفیت بیمه در ایران - مطالعه موردی»، طرح تحقیقاتی پژوهشکده امور اقتصادی، ۱۳۸۰.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

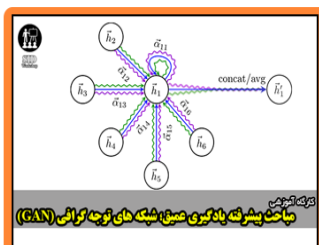

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی